

Sytuacja finansowa powiatów i miast na prawach powiatu w związku z Covid-19 na przykładzie wpływów z PIT

Bernadeta Skóbel
Rafał Rudka

Warto wiedzieć więcej
Analizy samorządowe

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ISSN 2657-8638

Udział we wpływach z podatku dochodowym od osób fizycznych stanowi istotne źródło dochodów jednostek samorządu terytorialnego. W 2019 r. w miastach na prawach powiatu dochody z PIT stanowiły 24,5% dochodów (w m.st. Warszawa 34,9%), a w powiatach 20,4%.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego wysokość dochodów z PIT ma decydujące znaczenia dla zdolności jednostki do realizacji zadań publicznych, w szczególności zadań inwestycyjnych oraz zadań fakultatywnych jednostek samorządu terytorialnego. W przypadku powiatów dochody z PIT stanowią w zasadzie jedyne znaczące źródło finansowania takich zadań.

Przedmiotem analizy objęto I półrocze 2020 r. i analogiczny okres w 2019 r. Wnioski nie napawają optymizmem.

- Całkowita **kwota spadku** wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2020 do I półroczu roku 2019 dla wszystkich powiatów ziemskich i miast na prawach powiatu wyniosła **1 063 339 988 zł**, czyli ponad **miliard złotych - i to tylko w ujęciu nominalnym!**
- W ujęciu procentowym jest to spadek o 7,37%
- W tym samym czasie minimalne wynagrodzenie wzrosło o 15,56%
Przeciętne wynagrodzenie w I kwartale 2020 wzrosło o 7,69% w porównaniu do I kwartału 2019 r. (w momencie tworzenia raportu nie zostały jeszcze opublikowane dane za I półrocze)
- Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w czerwcu 2020 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku wzrosły o 3,3%

Wzrost wysokości wynagrodzenia za pracę ma zasadnicze znaczenie dla kosztów realizacji usług publicznych. Ma on wpływ zarówno na wzrost kosztów osobowych ponoszonych bezpośrednio przez samorządy jak i kosztów realizacji zadań zleczanych na zewnątrz (zamówienia publiczne, zlecenie zadań organizacjom pozarządowym).

Powyższe oznacza, że samorządy ponoszą wyższe koszty wykonywania zadań publicznych przy znaczącym spadku jednego z podstawowych źródeł dochodu.

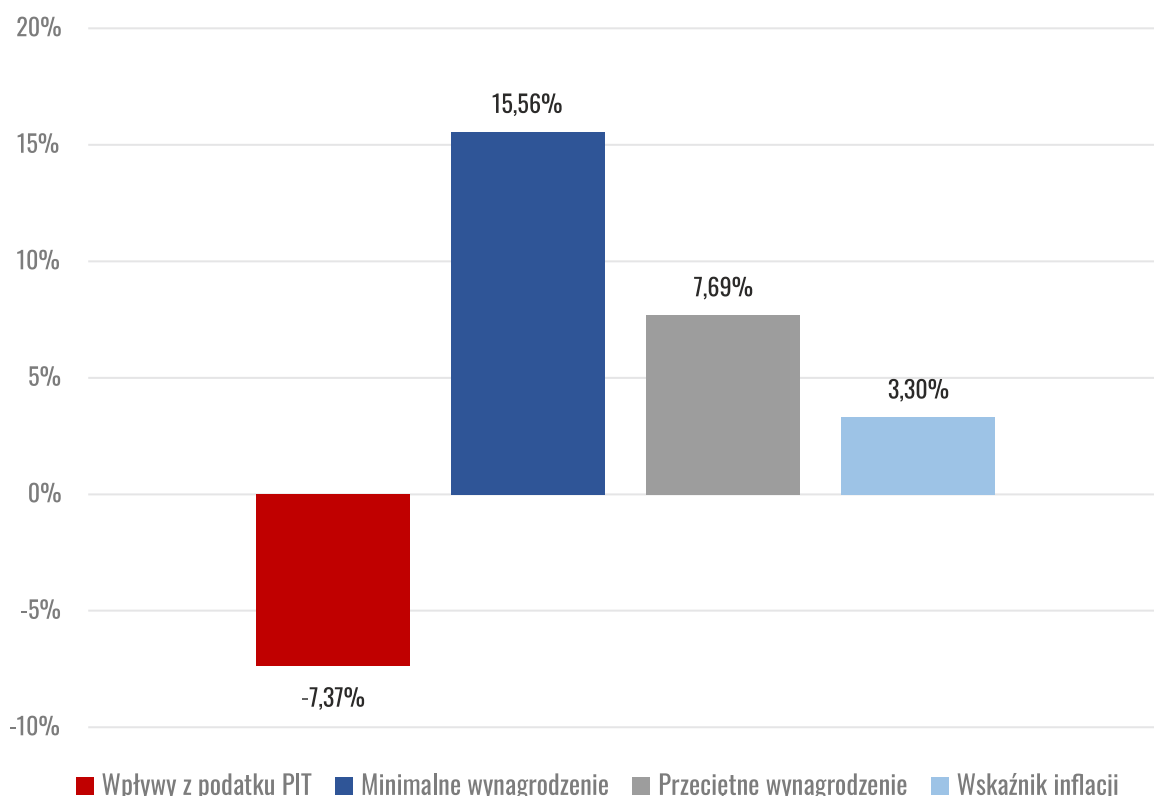
Warto jednocześnie nadmienić, że na wysokość dochodów PIT w I półroczu 2020 r. (w porównaniu do analogicznego okresu w 2019 r.) miała wpływ nie tylko sytuacja epidemiczna ale również zmiany w prawie podatkowym (m.in. wprowadzone od sierpnia 2019 r. zwolnienie z opodatkowania wynagrodzeń osób do ukończenia 26 r.ż.).

Dane wykorzystane w raporcie dotyczące wpływów z PIT zostały udostępnione Związkowi Powiatów Polskich na wniosek i pochodzą z Ministerstwa Finansów. Dane dotyczące przeciętnego wynagrodzenia oraz inflacji pochodzą ze statystyki publicznej. Dane dotyczące udziału wpływu z podatku PIT w dochodach samorządów pochodzą ze Sprawozdania z działalności Regionalnych Izb Obrachunkowych z wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2019 roku).

Informacja dotycząca metodologii: Spadki i wzrosty dochodów z PIT w 2020 r. w ujęciu procentowanym zostały obliczone z zastosowaniem wzoru: dane za 2020/dane na 2019 r. x 100%. Z tak obliczonej wartości wyciągano różnice.

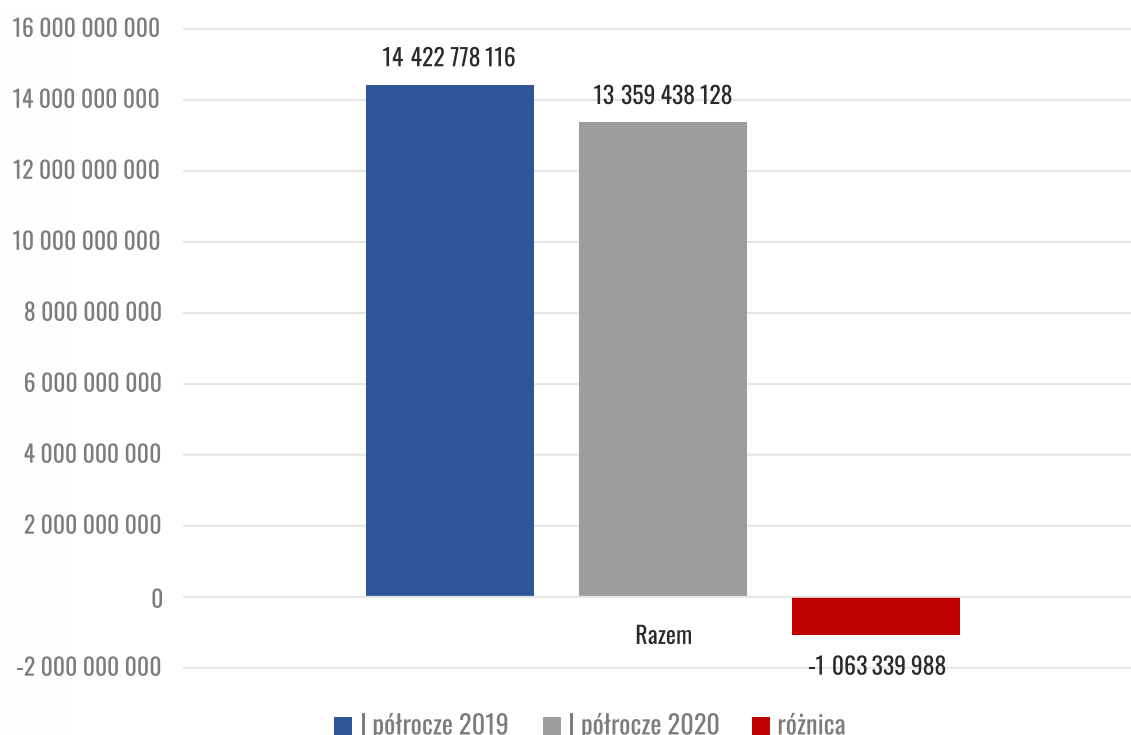
Analiza porównawcza udziału we wpływach z podatku PIT w pierwszym półroczu (styczeń-czerwiec) roku 2019 do analogicznego okresu roku 2020,

Wykres 1. Procentowy spadek wpływów z podatku PIT w powiatach oraz w miastach na prawach powiatu w I półroczu roku 2020 do I półrocza roku 2019 w porównaniu do procentowego wzrostu minimalnego i średniego wynagrodzenia w tych dwóch latach (w podobnym okresie) oraz wskaźnik ceny towarów i usług konsumpcyjnych w czerwcu 2020 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub.r.

Całkowita kwota spadku wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2020 do I półrocza roku 2019 dla wszystkich powiatów ziemskich i miast na prawach powiatu w Polsce wyniosła **1 063 339 988 zł**, czyli ponad **miliard złotych!**

Wykres 2. Powiaty i miasta na prawach powiatu. Łączna kwota wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi latami (w zł)

Wykres obrazuje spadek dochodów z PIT w ujęciu nominalnym. Spadek realny jest dużo większy. Korzystając z prostego narzędzia Ministerstwa Finansów (kalkulator inflacji) łatwo policzyć, że 1 zł w czerwcu 2019 r. daje 0,97 zł w czerwcu 2020 r. Pozornie wydaje się, że to niewiele. Jeżeli jednak popatrzymy na kwoty globalne 13,359 mld zł z uwzględnieniem inflacji daje 12,979 mld zł. Przypominamy w tym miejscu, że wynagrodzenia (a wraz z nimi koszty wynagrodzeń) rosną szybciej niż wskaźnik inflacji.

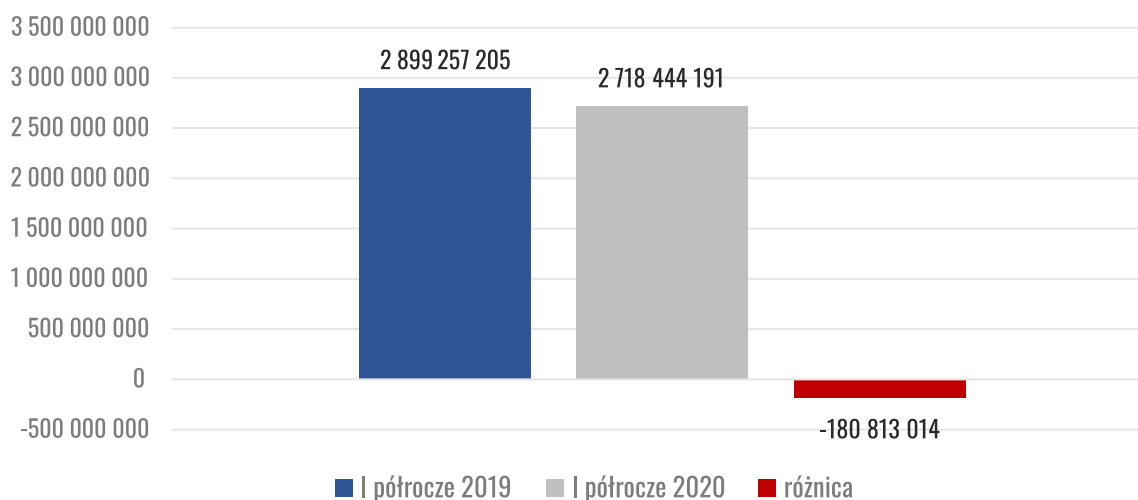
W odniesieniu do określonych jednostek samorządu terytorialnego sytuacja kształtuje się w ten sposób, że łączny nominalny ubytek wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2020 do I półrocza roku 2019 wynosi:

- w powiatach ziemskich – **180 813 014 zł**
- w miastach na prawach powiatu – **882 526 974 zł**

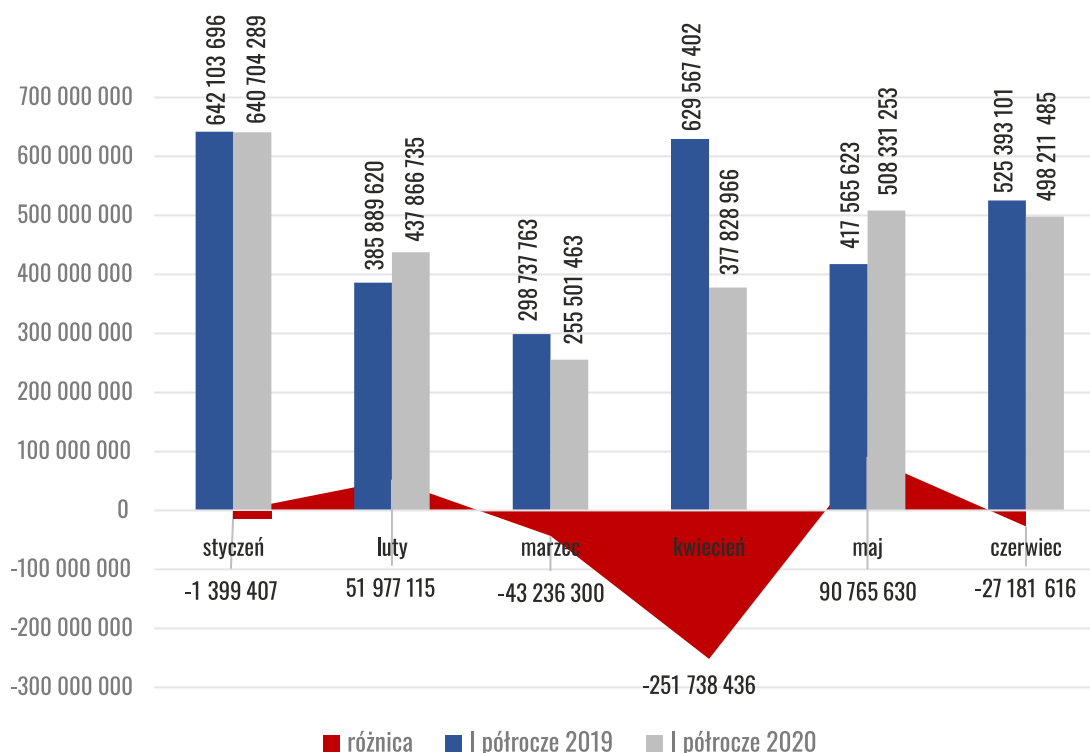
Dane dotyczące powiatów

Całkowita kwota spadku wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2020 do I półrocza roku 2019 dla wszystkich powiatów ziemskich w Polsce wyniosła **180 813 014 zł**

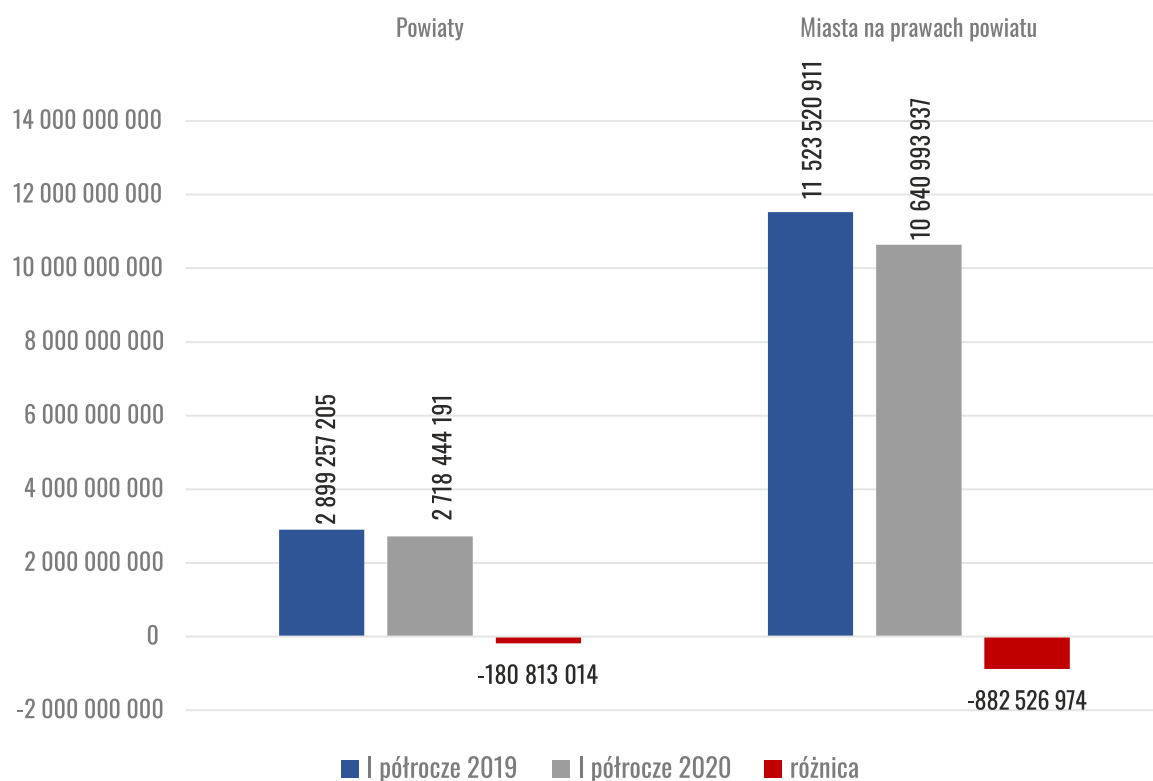
Wykres 4. Powiaty. Łączna kwota wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi latami (w zł)

Wykres 5. Powiaty. Łączna kwota wpływów z podatku PIT w każdym z sześciu pierwszych miesięcy roku 2019 i roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi miesiącami (w zł)

Wykres 3. Powiaty i miasta na prawach powiatu. Łączna kwota wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi latami (w zł)

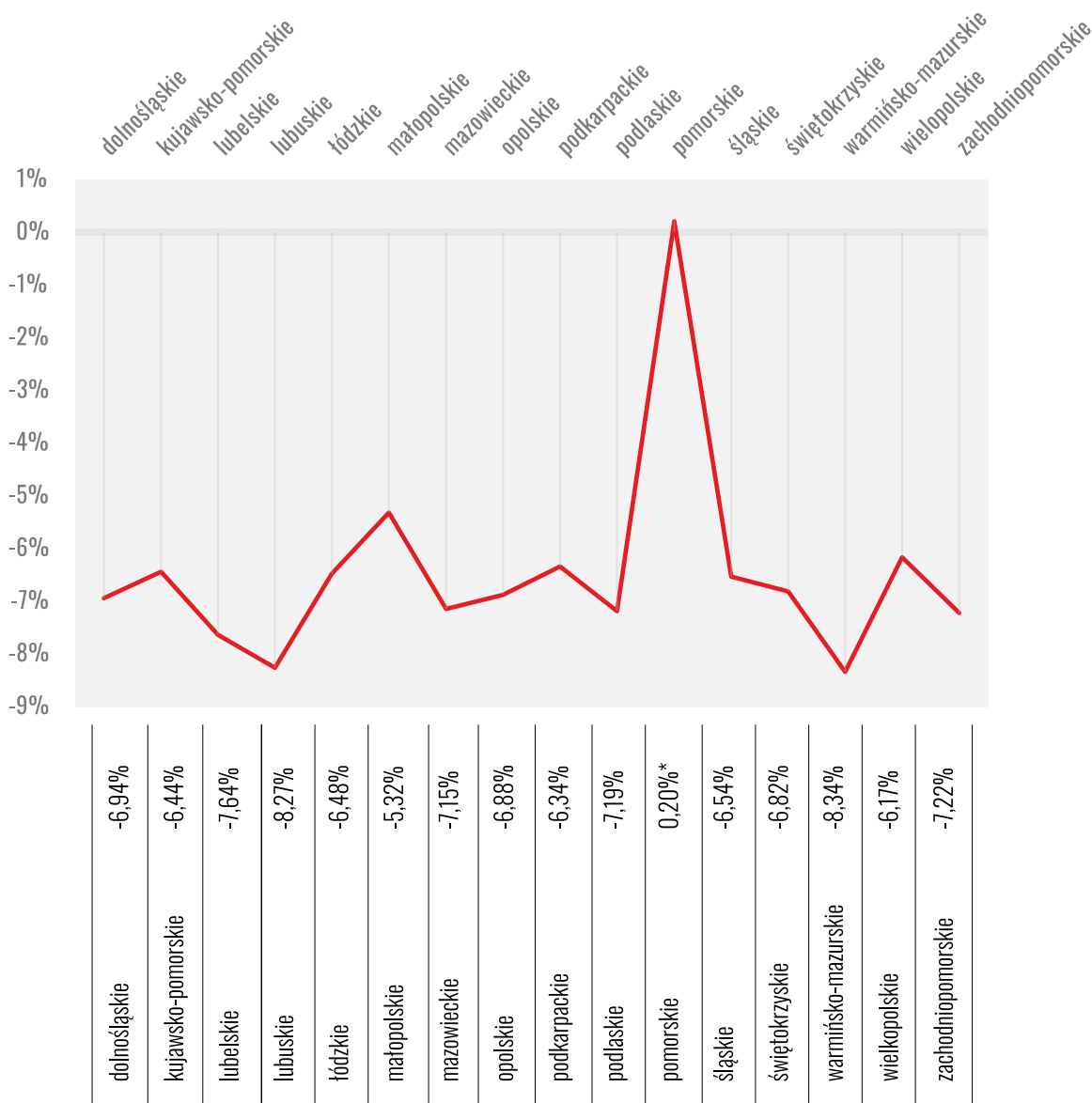
Szczegółowe informacje w odniesieniu do tego jak kształtuje się sytuacja w podziale na powiaty i miasta na prawach powiatu oraz w rozbiciu wojewódzkim ujęto w dalszej części raportu.

Tabela 1. Powiaty. Średnia na 1 powiat kwota wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi latami w podziale na poszczególne województwa (w zł)

	2019	2020	różnica
dolnośląskie	9 718 978	9 047 348	-671 630
kujawsko-pomorskie	6 864 848	6 416 231	-448 617
lubelskie	6 285 159	5 839 421	-445 738
lubuskie	6 553 392	6 013 493	-539 899
łódzkie	9 002 546	8 415 051	-587 495
małopolskie	13 784 253	13 007 679	-776 574
mazowieckie	12 693 432	11 844 025	-849 408
opolskie	7 920 186	7 327 605	-592 581
podkarpackie	7 179 112	6 704 584	-474 528
podlaskie	4 556 096	4 255 420	-300 676
pomorskie	10 116 219	10 162 098*	45 879*
śląskie	15 921 219	14 862 837	-1 058 382
świętokrzyskie	7 031 590	6 558 729	-472 861
warmińsko-mazurskie	5 344 719	4 903 858	-440 861
wielopolskie	11 069 917	10 424 185	-645 732
zachodniopomorskie	6 714 432	6 246 636	-467 797

* w jednym z powiatów tego województwa nastąpiła jednorazowa sprzedaż przedsiębiorstwa, która znacznie zawyżyła wskaźnik

Wykres 6. Powiaty. Procentowy ubytek wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2020 do I półroczu roku 2019 w podziale na poszczególne województwa (w proc.)

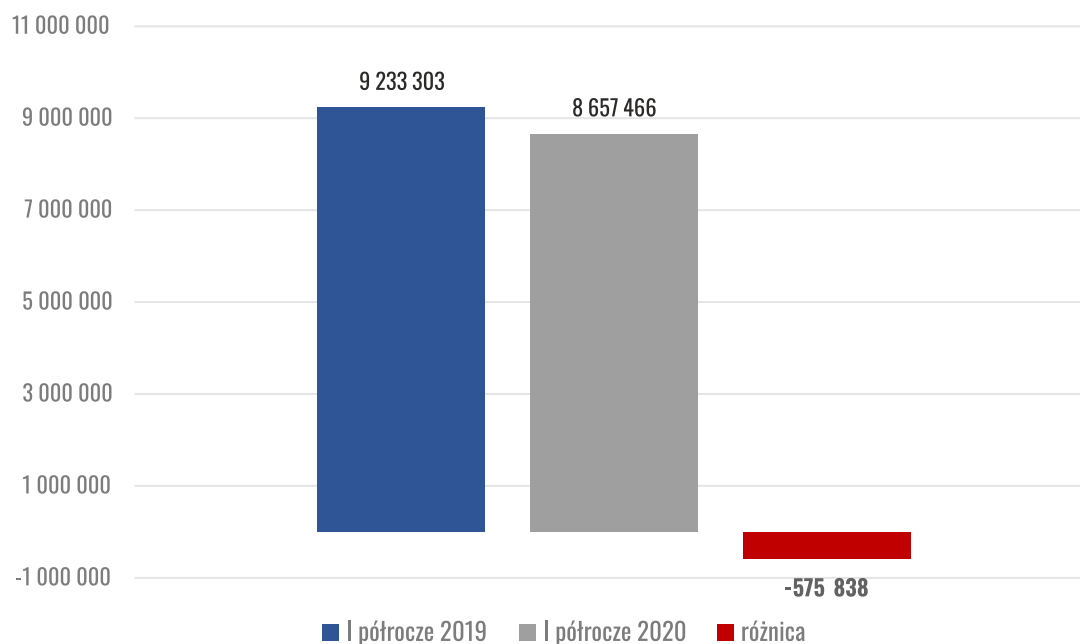
* w jednym z powiatów województwa pomorskiego nastąpiła jednorazowa sprzedaż przedsiębiorstwa, która znacznie zawyżyła wskaźnik

Statystyczny powiat (średnia) – kwota wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 w ujęciu nominalnym:

- Średnia kwota wpływów z podatku PIT dla statystycznego powiatu w I półroczu roku 2019 wyniosła **9 233 303 zł**
- Średnia kwota wpływów z podatku PIT dla statystycznego powiatu w I półroczu roku 2020 wyniosła **8 657 466 zł**
- Średni spadek wpływów z podatku PIT dla statystycznego powiatu w I półroczu roku 2020 do I półroczu roku 2019 wyniósł **575 838 zł**

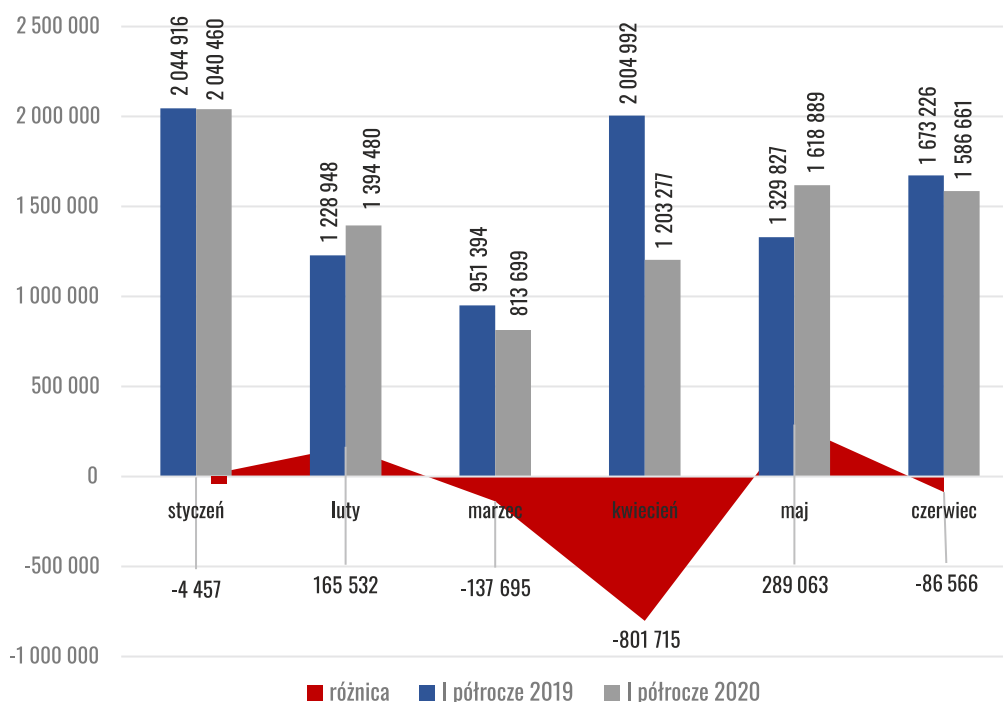

Wykres 7. Powiaty. Średnia kwota wpływów z podatku PIT dla statystycznego powiatu w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi latami (w zł)

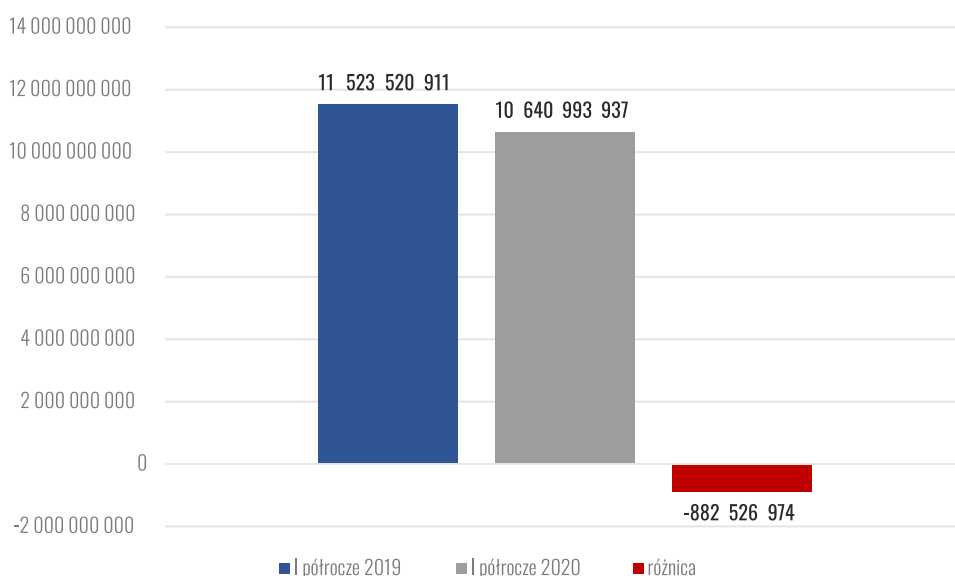
Średni procentowy **spadek** wpływów z podatku PIT dla statystycznego powiatu w I półroczu roku 2020 do I półroczu roku 2019 wyniósł **6,5 %**

Wykres 8. Powiaty. Średnia kwota wpływów z podatku PIT dla statystycznego powiatu w każdym z sześciu pierwszych miesięcy roku 2019 i roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi miesiącami (w zł)

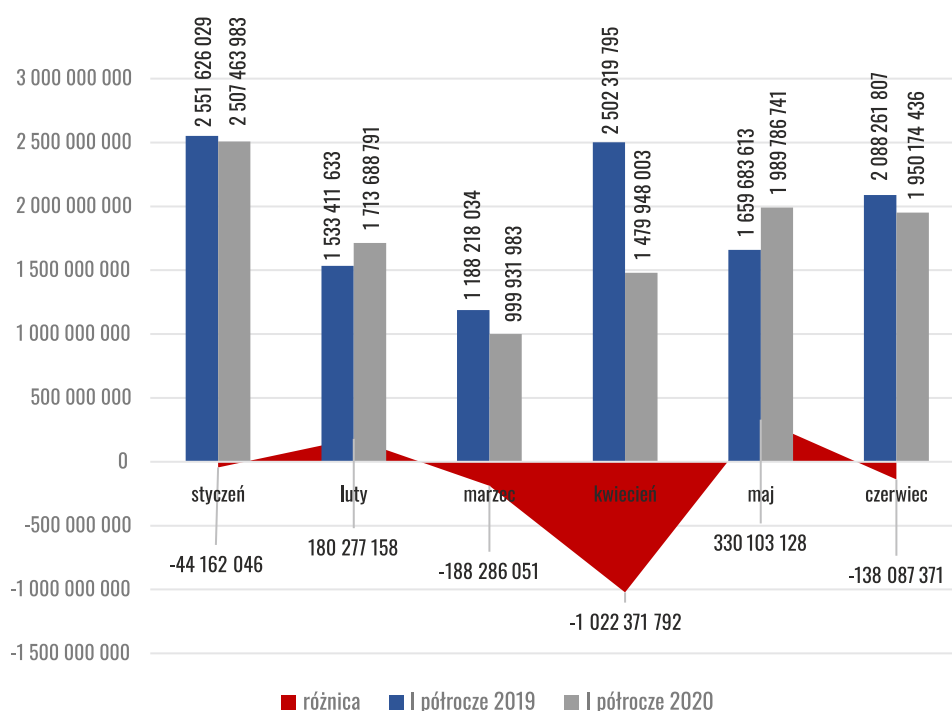

Całkowita nominalna kwota spadku wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2020 do I półrocza roku 2019 dla wszystkich miast na prawach powiatu w Polsce wyniosła **882 526 974 zł.**

Wykres 9. Miasta na prawach powiatu. Łączna kwota wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi latami (w zł)

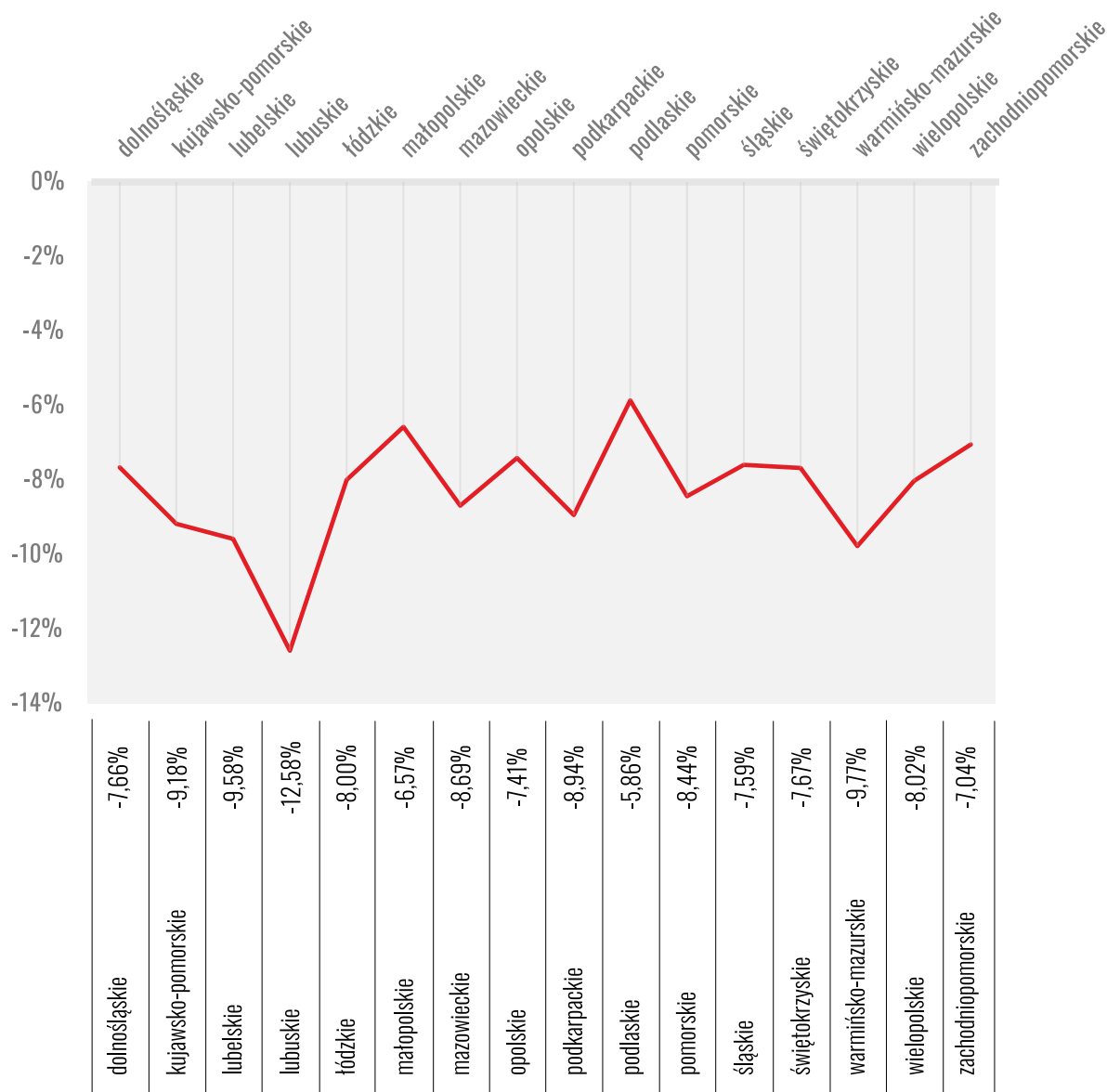
Wykres 10. Miasta na prawach powiatu. Łączna kwota wpływów z podatku PIT w każdym z sześciu pierwszych miesięcy roku 2019 i roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi miesiącami (w zł)

Tabela 2. Miasta na prawach powiatu. Średnia na 1 miasto na prawach powiatu kwota wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi latami w podziale na poszczególne województwa (w zł)

	2019	2020	różnica
dolnośląskie	214 991 063	201 234 173	-13 756 890
kujawsko-pomorskie	126 669 819	115 685 296	-10 984 523
lubelskie	87 109 855	79 390 742	-7 719 113
lubuskie	102 837 305	88 729 783	-14 107 522
łódzkie	213 405 916	196 719 060	-16 686 856
małopolskie	317 127 159	298 331 662	-18 795 497
mazowieckie	649 072 142	599 336 681	-49 735 461
opolskie	109 556 561	101 442 694	-8 113 867
podkarpackie	57 326 640	52 600 682	-4 725 958
podlaskie	93 566 362	87 244 153	-6 322 208
pomorskie	194 041 824	178 845 494	-15 196 331
śląskie	98 461 009	90 681 956	-7 779 052
świętokrzyskie	143 046 413	132 069 219	-10 977 194
warmińsko-mazurskie	105 429 978	95 398 511	-10 031 467
wielopolskie	186 364 527	172 735 354	-13 629 173
zachodniopomorskie	133 316 760	123 577 759	-9 739 001

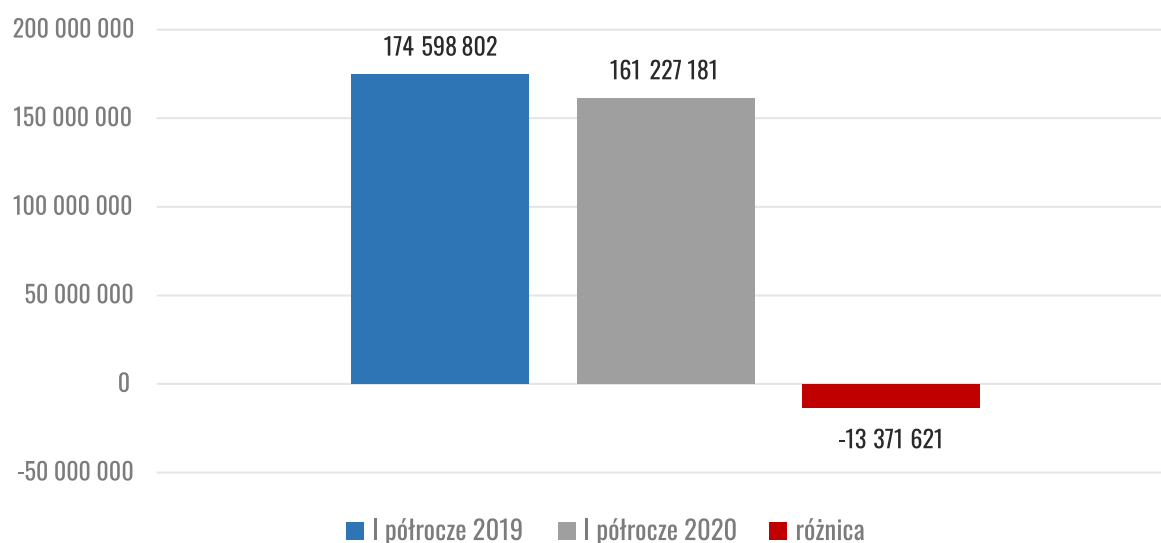
Wykres 11. Miasta na prawach powiatu. Procentowy ubytek wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2020 do I półrocza roku 2019 w podziale na poszczególne województwa (w proc.)

Statystyczne miasto na prawach powiatu (średnia) – kwota wpływów z podatku PIT w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 w ujęciu nominalnym:

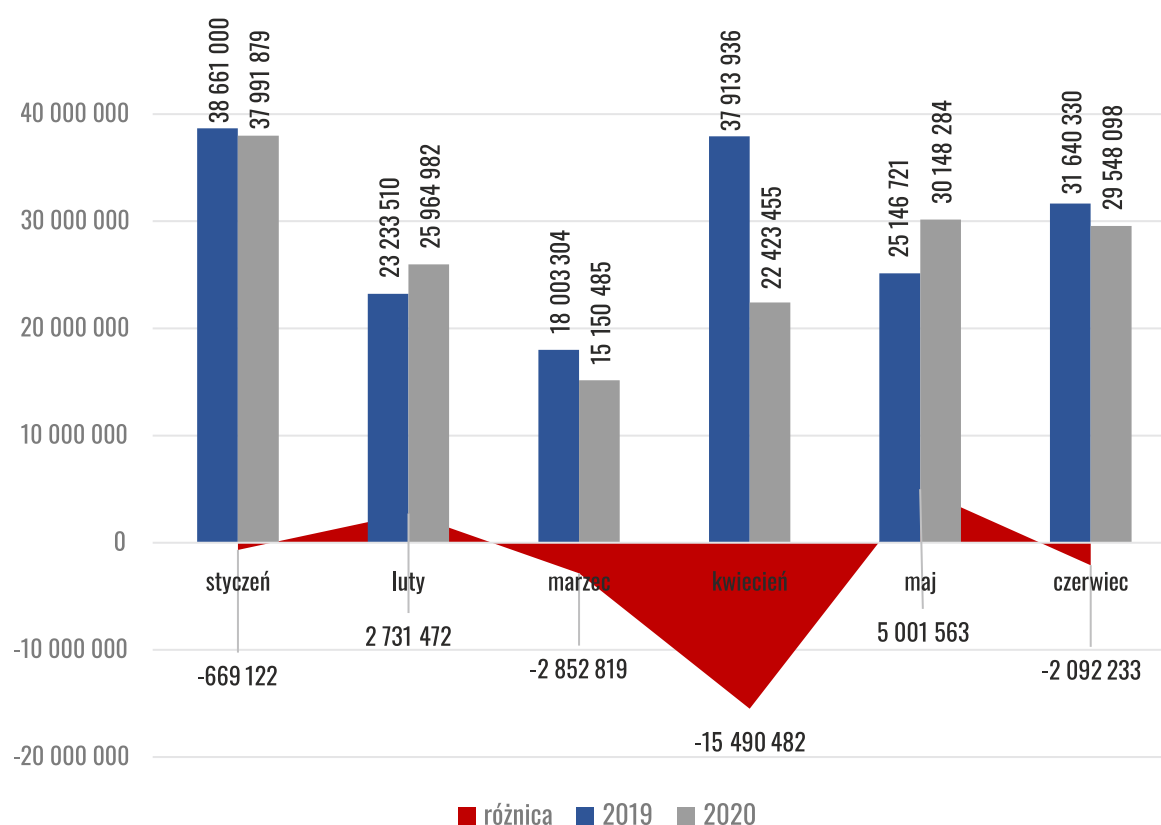
- Średnia kwota wpływów z podatku PIT dla statystycznego miasta na prawach powiatu w I półroczu roku 2019 wyniosła **174 598 802 zł**
- Średnia kwota wpływów z podatku PIT dla statystycznego miasta na prawach powiatu w I półroczu roku 2020 wyniosła **161 227 181 zł**
- Średni spadek wpływów z podatku PIT dla statystycznego miasta na prawach powiatu w I półroczu roku 2020 do I półrocza roku 2019 wyniósł **13 371 621 zł**

Wykres 12. Miasta na prawach powiatu. Średnia kwota wpływów z podatku PIT dla statystycznego miasta na prawach powiatu w I półroczu roku 2019 oraz I półroczu roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi latami (w zł)

Średni procentowy spadek wpływów z podatku PIT dla statystycznego miasta na prawach powiatu w I półroczu roku 2020 do I półrocza roku 2019 wyniósł **8,14 proc**

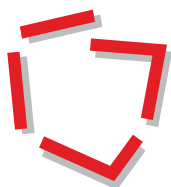
Wykres 13. Miasta na prawach powiatu. Średnia kwota wpływów z podatku PIT dla statystycznego miasta na prawach powiatu w każdym z sześciu pierwszych miesięcy roku 2019 i roku 2020 wraz z różnicą pomiędzy tymi miesiącami (w zł)

Copyright by
Związek Powiatów Polskich

Warto wiedzieć więcej
Analizy samorządowe

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ISSN 2657-8638

Wydawca:
Związek Powiatów Polskich
Pałac Kultury i Nauki (27 piętro, pokój 2704)
00-901 Warszawa, Plac Defilad 1
www.zpp.pl
tel. +48 22 656 63 34
fax +48 22 656 63 33